

EDINOST

Uredništvo in upravitelstvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglaševalcem in tiskarjem pa na posebne pisarne. Rukopisi se ne vračajo. Neprilagojene pisma se ne sprejemajo. — Lasti, založba in tiskar: Tiskarna „Edinost“ Podureništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Stavka angleških rudarjev

Angleška rudarska stavka, ki traja že sedmi mesec, se sedaj nagiba h koncu. Tako vsaj lahko sklepamo po raznih znamenjih in po dejstvu, da si delegati angleških rudarjev živo prizadevajo rešiti spor, ki se že več kot pol leta zavlačuje. Na predzadnji seji, ki se je vršila pred kakimi desetimi dnevi v Londonu, so delegati sklenili predlagati rudarjem, naj sprejmejo predloge, ki jih je postavila vlada. Ugotovili so, da boljših pogojev ni mogoče izsiliti. Po predlogih ministrskega odbora, ki se bavi z rudarskim sporom, se zveza rudarjev odpoveduje svojim zahtevam po splošni pogodbi, ki naj bi veljala za vso državo, zahtevam glede sedemurnega delavnika in glede plač, ki so bile v veljavi leta 1924. Delovnih pogojev z delodajalci ne bi več sklepala rudarska zveza, marveč posamezne okrajne organizacije rudarjev. Vlada pa namerava izdati nekako temeljno pogodbo, ki bo služila za podlago pri pogajanjih med lastniki rudnikov in med krajevnimi organizacijami rudarjev. Ustanovila se bodo tudi posebna razsodišča, ki bodo odločevala v gotovih spornih vprašanjih.

Vlada je skušala ustvariti kompromis med obema spornima strankama, delodajalci in rudarji. V predlogih, ki jih je formulirala, je upoštevala glavno zahtevo lastnikov rudnikov, da naj bo sklepanje delovnih pogojev omejeno na razna rudarska okrožja; zagotovila pa je tudi rudarjem razne ugodnosti, tako da bi rudarji ne izgubili nobene izmed onih pridobitev, ki so si jih izvojevali z veliko stavko l. 1921. Izjemo bi tvorilo samo vprašanje delovnega urnika. Rudarji bi potemtakem uživali še zmerom gotov odstotek od čistega dobička rudnikov, ostala bi jim pravica do pregledovanja knjig, ki jih vodijo lastniki rudnikov, zagotovljen bi jim bil minimum zaslužka, ne glede na izvršeno delo itd.

Ker so se iz vrst delodajalcev oglašali taki, ki so izražali svoje nezadovoljstvo s predlogi ministrskega odbora, je vlada izjavila, da bo lastnike rudnikov potom zakona prisilila, da sprejmejo te pogoje, če jih rudarska zveza ne bo zavrnila.

Kakor smo že omenili, je konferenca delegatov sprejela predloge vlade in nasvetovala je tudi rudarjem, naj teh predlogov ne zavrnejo. Rudarska zveza je odredila glasovanje in vse je kazalo, da bo stavka kmalu konec. Kajti ni bilo verjetno, da bi rudarji glasovali proti predlogom, ki so jih njihovi delegati že sprejeli. Proti vsakemu pričakovanju pa so se rudarji s precejšnjo večino izrekli za nadaljevanje stavke. S 460.806 glasovi proti 313.200 so zavrnili vladne predloge.

Kljub takemu izidu glasovanja pa je konferenca delegatov v petek pozvala okrajne organizacije, naj takoj pričnejo pogajanja z lastniki rudnikov. Delegati so pač uvideli, da bi bilo nadaljevanje stavke ne samo nesmiselno, pač pa tudi skoro nemogoče. Upoštevali je treba namreč, da so pričela rudarski zvezi primanjkovati denarna sredstva, radi česar ni mogoče več dati podpor stavkajočim rudarjem. Naravna posledica tega pa je dejstvo, da se rudarji v vedno večjem številu vračajo na delo. Od približno 800.000 rudarjev se je do sedaj povrnilo v rudnike že več kot 300.000. Pomanjkanje in beda v vrstah rudarjev sta pričela lhrati rudarsko stavko. Delegati so to upoštevali in skušajo sedaj rešiti, kar se pač še rešiti da.

Stavka angleških rudarjev ima pravzaprav svoj izvor v okupaciji Porurja s strani francoskih čet. Ko je na svetovnem trgu izostal premog iz Porurja, so angleški premogovniki pričeli delati s polno paro in z velikimi dobički. Rudarji so izrabili ugodni trenutki in so zahtevali zvišanje plač. Lastniki rudnikov so tej zahtevi ugodili. Ko so se pa v Porurje povrnilo normalne razmere, se je položaj izpremenil. Porurški premog je spet pričel delati konkurenco angleškemu premogu; lastniki rudnikov na Angleškem so bili primorani znižati cene in zahtevali so radi tega znižanje plač in podaljšanje delovnega urnika. Rudarji pa so se temu uprli. Delavska zveza je grozila s splošno stavko, ki jo je vlada komaj v zadnjem hipu preprečila: sklenila je podpirati premogovno industrijo za dobo devetih mesecev. V tem času pa naj bi posebna komisija izdelala načrt za rešitev krize. Stvar ni uspela. Pogajanja so bila brezuspešna: 3. maja je izbruhnila splošna stavka, ki je trajala devet dni; rudarji pa so stavko nadaljevali. Kako so se stvari pozneje razvijale je znano.

Tudi če bo stavka sedaj kmalu prenehala, bo čutili njene posledice še dolgo. Anglija pač še nekaj mesecev ne bo mogla izvažati premoga v taki meri, kakor ga je izvažala pred stavko, kajti jasno je, da bo skušala predvsem pokrivati domače zaloge premoga, obnove pa bo hotela tudi domačo težko.

Industrijo, katere produkcija se je radi pomanjkanja premoga znižala na eno desetino. Vsekakor pa bodo prej ali slej zavladale na evropskem kontinentu stare razmere, kot so vladale pred izbruhom rudarske stavke. Vprašanje nadprodukcije na vseh poljih evropske industrije bo spet stopilo v ospredje.

Bivši ravnatelj „Avantija“ pobegnili v Francijo

Naraščanje sovražstva francoskega tiska proti Italiji

RIM, 22. (Izv.) Kakor poroča „L'Impero“ se je bivšemu ravnatelju „Avantija“ Pietru Nenniju posrečilo prekorajiti neopazeno italijansko-francosko mejo pri Colle del Montenisio. Včeraj je došel v Pariz, kjer je bil sprejet z velikimi častmi v uredništvu proslulega lista „Quotidien“. Dotični list pri naša, seveda, pravi „L'Impero“, Nennijevo poročilo o položaju v Italiji, v katerem pravi med drugim: „Fašizem je postal mednarodna nevarnost in baš radi tega ga moramo razkriti in mu napovedati mednarodno borbo. Vse države, ki želijo miru in ki delajo za mir so od njega ogrožene. Mussolini podžiga italijanski šovinizem in pripravljajo vojno. V našem boju proti diktaturi se ne borimo samo za Italijo, ampak za celo Evropo, kateri grozi nevarnost vojne.“

„Je čudno“, pravi „L'Impero“ k temu pripovedovanju, „da dosežejo sovražniki fašizma, ki ga hočejo pobijati, ravno nasprotno: priznavajo njegovo veliko silo in ga povzdigujejo.“

Vsi listi javljajo, da se je v poslednjih dneh sovražstvo francoskega tiska proti Italiji zopet poostroilo, in to celo v tisku, ki je bil do sedaj umerjen in objektivno napram Italiji.

Aretacija kapetana Giuliettija

RIM, 22. (Izv.) Pred dnevi je bil aretiran nekdanji predsednik genovske mornarske zveze kapitan Giulietti. Ko so se polastili fašisti mornarske zveze, je kapitan Giulietti skril fonde mornarske zveze, ki so baje znašali približno 11.000.000 lir in katere je baje deponiral pri nekem genovskem odvorniku. Kakor pravi „Giornale d'Italia“, se je Giulietti v petek odpeljal iz Genove v Rim, da doseže advijenco pri min. predsedniku. Čim je prišel na postajo Termini je bil proglašen za aretiranega in je bil takoj odpeljan v zapore Regina Coeli.

Konfinacije komunistov

RIM, 22. (Izv.) Kakor poročajo rimski listi, so bile v mestu Lucca odredjene prve konfinacije proti 5 osebam, med katerimi sta tudi bivši poslanec komunistične stranke odv. Salvatori in bivši poslanec liberalne stranke inženir Benedetti. Oba bosta konfinirana za dobo petih let.

Papeški konsistorij se sestane 20. decembra

RIM, 22. (Izv.) Papeški konsistorij je uradno določen na 20. in 23. decembra. Dne 20. decembra se bo vršil tajni, dne 23. decembra pa javni konsistorij. Imena novih kardinalov še niso znana. Kakor se ugiha, bodo podeljeni kardinalski klobuki treh cerkvenim knezom, med katerimi bo brez dvoma belgijski primat Van Roeyen.

Procesi proti atentatorjem se pričnejo v januarju

RIM, 22. (Izv.) Procesi radi atentata na življenje min. predsednika bodo po novem zakonu v najkrajšem času izročeni posebnemu tribunalu, ki bo tudi v najkrajšem času sestavljen. Kakor se potrjuje, se bo vršil proces proti Zaniboniju v januarju, proces proti Lucetiju pride na vrsto v februarju, proces proti atentatorji Gibson, ki je bila iz norišnice zopet prevedena v ječo, utegne priti na vrsto v mesecu marcu.

Nadzorovalna služba ob meji

poverjena fašistovski milici

RIM, 22. Da so doseže homogenejša organizacija nadzorovalne službe ob državni meji ter nadomestijo v tej službi kr. karabinerji, je načelnik vlade on. Mussolini odredil, da prevzame nadzorovalno in varstveno službo vzdolž državne meje fašistovska milica, ki bo imela v to svrhu samostojna poveljništva. Vodstvo policijske službe na meji ostane še nadalje v rokah funkcionarjev javne varnosti.

Uprisanje znižanja cen

Zborovanje vrhovnega gospodarskega sveta

RIM, 22. Danes predpoldne se je sestel v ministrstvu za narodno gospodarstvo vrhovni gospodarski svet. Radi odsotnosti ministra Belluzzo predseduje sejam sen. Silvestri.

Popoldne ob 16. bo gospodarski svet proučeval poročilo comm. Falck-a in

inž. Sagramoa o proizvajanju jekla in uvozu železniškega materiala. Jutri bo razpravljal o vprašanju znižanja cen na drobno in debelo.

Strašni viharji v ligurskem zalivu

Ogrušna škoda - Železniška proga porušena - Voda odnesla vse kopalniške naprave - Več ladij razbitih - Nekatero se se potopilo

GENOVA, 22. Včeraj zvečer in ponoči je divjal v ligurskem zalivu strašen vihar. Velikanski morski valovi so porušili nad sto metrov železniške proge Genova-Ventimiglia in sicer pri Corniglianu Ligure. Železniški promet je bil tamkaj ukinjen. Potniki so morali radi tega nadaljevati vožnjo z avtomobili. Med Genovo in Savono se je železniška proga razsula na peterih mestih. Na več krajih so morski valovi razrušili pokrajinsko cesto. Velikanski vihar je popolnoma odnesel streho električne centrale v Savoni.

V Genovi so morski valovi udrli v mesto, poplavalijo korzo Italia ter poškodovali v pristanišču nekatere ladje.

V Spezii se je potopil neki vlačilec. Morski valovi so odnesli vse kopalniške naprave ter močno poškodovali hangar pomorskih letal, ladjedelnico Ansaldo San Giorgio in več pristaniških pomoč. V Porto Venere sta se potopili dve ribiški ladji. Človeških žrtev ni bilo. Morje je poplavalilo tudi več nabrežnih vasi.

Povodnji v Ticinu

BELLINZONA, 22. V ticinskem okraju divja že nad 20 ur silna nevihta. Narastle so tudi vse reke in jezera ter poplavlje vse obrežne kraje.

Japonski cesar umira

RIM, 22. Iz Tokija poročajo, da se je zdravstveno stanje japonskega cesarja zelo poslabšalo. Zdravniki pravijo, da bo v najkrajšem času nastopila katastrofa.

Sofka Kveder-Demetrovičeva umrla

ZAGREB, 22. (Izv.) Včeraj je v Zagrebu po daljši bolezni umrla na srčni kapi gospa Sofka Kveder-Demetrovičeva, soproga poslanca Jurija Demetroviča, ena najodličnejših jugoslovenskih pisateljic. Pogreb se bo vršil jutri popoldne v Zagrebu. Sofka Kveder-Demetrovič je bila rojena 22. aprila 1878. v Ljubljani. Po dovršeni meščanski šoli je bila več let privatna urednica v Ljubljani, nato upraviteljica „Edinosti“ v Trstu. V poznejših letih je mnogo potovala in študirala ter se kmalu začela udeleževati kot pisateljica. Ko se je leta 1898. preselila v Trst se je docela posvetila pisateljevanju in novinarstvu. Bila je ena najvestnejših sotrudnic „Ljubljanskega Zvona“ ter feljtonistka „Slov. Naroda“. Posebno znane so njene knjige: „Misterij žene“, „Ljubezen“, „Odsevi“, „Iz naših krajev“ ter roman „Nada“, drama „Amerikanci“, medvojni roman „Hanka“ ter več manjših dramatičnih in feljtonističnih del. Načela je zbirko novel in črtic „Po potih življenja“.

Vest o smrti agilne ženske organizatorice in zaslužne pisateljice, je vzbudila v vsej Sloveniji pa tudi v Zagrebu v vseh narodnih krogih globoko sočutje.

Radičevi shodi v Bosni

Njegov povratak v Zagreb - Vprašanje javnih zborovanj

BEOGRAD, 22. (Izv.) Stepan Radič je včeraj priredil več zborov v Bosni in Hercegovini. Na velikem shodu v Mostaru je zopet precej ostro izpadel proti radikalom. Iz Mostarja je nato odpotoval v Stolač. Tu je doživel precejšnje razočaranje, ker je prebivalci energično protestiralo proti njemu. Razburjen in ogorčen je stopil Radič v avtomobil in se odpeljal v Čapljino, a tudi tukaj ni priredil nobenega shoda in ni maral govoriti niti na zaupnem sestanku, marveč se je naravnost odpeljal proti Zagrebu.

BEOGRAD, 22. (Izv.) Danes opoldne so imeli šefi ožje opozicije sestanek, na katerem so sklenili, da pošljejo ministrskemu predsedniku pismo, v katerem bodo protestirali proti razbijanju javnih političnih shodov.

V imenu kluba SDS pa so nekateri sam. demokrati poslanci vložili na predsedništvo skupščine nujno vprašanje glede javnih zborovanj. Včeraj se je namreč dogodilo, da je poleg protestiranja proti Radiču nastopila skupina radikalov tudi proti Svetozarju Pribičeviću, ki je imel zborovanje v Zgornjem Banatu. Istotako so organizirani vladni elementi razbili zborovanje zemljoradnikom v Zgornjem Banatu.

Uzunović na dvoru

BEOGRAD, 22. (Izv.) Predsednik vlade Uzunović je bil sinoči od 18. do 20. ure pri maršalu dvora. Novinarjem je izjavil, da obvešča ministra dvora čestokrat o tekočih poslih, da jih maršal poroča kralju v Topolo.

Volitve na zagrebški univerzi

BEOGRAD, 22. (Izv.) Včeraj so se na zagrebški univerzi vršile volitve v akademsko podporno društvo. Od 1500 članov je glasovalo 1228 dijakov. Zmagala je Jugoslovenska skupina s 460 glasovi večine, dočim je hrvatski blok, ki je vodil vrlo živahno agitacijo, ostal v manjšini. Za predsednika podpornega društva je bil izvoljen član demokratskega študentskega kluba „Jugoslavi-je“ Josip Cvetič. Po rezultatih glasovanja so se vršile pred univerzo precej živahne manifestacije, ki pa so potekle brez spopadov.

Britanski imperij

Medimperijalni odnosi - Anglija in dominijoni enakopravni - Imperijalna konferenca bo kmalu zaključena

LONDON, 22. Imperijalna konferenca za l. 1926. bo kmalu končala svoje delo. Nedeljski listi objavljajo poročila komisije za proučevanje medimperijalnih odnosov, poročila, ki je velike važnosti in ki predstavljajo enega najvažnejših dokumentov v zgodovini velikega imperija. Komisija je zavrnila predlog, po katerem naj bi medimperijalne odnose urejeval poseben ustavni zakon.

Poročilo pravi:

„Velika Britanija in dominijoni so avtonomni in ustavno enakopravni, niso podrejeni drug drugemu; družji jih ista vez odvisnosti od krone in so slobodne članice britanske skupine narodov. Popolna enakopravnost Velike Britanije in dominijonov bo odsej temeljni princip, ki bo tvoril podlago za odnose med posameznimi deli imperija.“

Komisija za proučevanje interparlamentarnih odnosov je izpremenila tudi naslov kralja. Kralj, ki se je do sedaj imenoval „vladar združenega kraljestva Velike Britanije, Irske in dominijonov“, se bo odsej nazival „kralja Velike Britanije, Irske in dominijonov“; iz naslova sta torej izpadli besedi „združeno kraljestvo“.

Vsi angleški listi podčrtavajo veliko važnost listine, ki določa enakopravnost Anglije in dominijonov. Veliki imperij bo sedaj v bistvu zveza istokrvnih narodov, ki so podrejeni enemu samemu vladarju. Anglija se je torej odpovedala svojim dosedanjim pravicam v imperiju.

Mehika in Združene države

Napadi mehikanskega lista radi spletkarjenja Združenih držav v Srednji Ameriki

MEHIKO, 22. List „Excelsior“ je objavil članek, v katerem ostro napada Združene države, radi njih politike napram republik Nikaragui. List trdi, da Združene države s silo in grožnjami drže v veljavi sramotno pogodbo, ki jo je bivši ameriški zunanji minister Bryan sklenil z generalom Chamorro, dosedanjim predsednikom Nikaragui. „Excelsior“ pravi, da so se zadnje volitve v Nikaragui v znamenju neprestanih groženj s strani Združenih držav, ki so tudi sedaj pripravljene poslati v Nikaragui čete, ki naj podpirajo sedanji režim.

List obdoljuje Združene države, da povzročajo in vzdržujejo notranje spore v republikah Srednje Amerike.

V dobro poučenih krogih zatrjujejo, da je bil članek objavljen v vednostjo oz. celo na migljaj mehikanske vlade, in ga smatrajo kot predznak za prekinjenje diplomatskih odnosov med Mehiko in Združenimi državami.

Spor radi Vilne

Ruski odgovor na poljsko noto.

BERLIN, 22. V soboto je ruski poslanik v Varšavi izročil poljski vladi odgovor moskovske vlade na protest Poljske radi rusko-litvanske pogodbe.

Ruska vlada izraža v svoji noti začudenje, ker jo Poljsko obdoljuje, da ne priznava ureditve vilnskega vprašanja po sklepu poslaniške konference. Poljska ne more v tem oziru imeti nikakega dvoma, kajti sovjetska vlada ni nikoli priznala poslaniški konferenci pravico, da sklepa o takih vprašanjih.

Ruska vlada pravi, da jo bo zelo veselilo, če bosta Poljska in Litvanska sklenili pogodbo, v kateri bosta končno javno in neposredno uredili vprašanje Vilne.

55 oseb utonilo v Indiji

PARIZ, 22. Agenciji „Havas“ poročajo iz Rajamahendrya v indijski pokrajini Madras, da je v neki reki utonilo 55 oseb. Bili so svatje, ki so se vračali od poroke. Velik čoln, v katerem so se vozili po reki, se je prevrnil in radi močnega toka se nihče ni mogel rešiti.

Žriva v čehoslovaški tekstilni industriji

PRAGA, 22. Pogajanja glede zahtev tekstilnih delavcev so se izjalovila. Radi tega je bilo delavstvo z današnjim dnevom odpuščeno. V praškem okrožju počiva delo v petih tvornicah.

Afera generala Gajde

PRAGA, 22. Ob velikem navalu občinstva, ki so ga po večini tvorili fašisti, se je danes nadaljevala razprava radi tožbe, ki jo je vložil general Gajda proti bivšemu majorju Kratochvilu in proti oficirskemu slugi Solovjevu. V razpravi je, kakor znano, trditev, da je general Gajda dal proti plačilu na razpolago važne vojaške dokumente Rusiji. Kot prvi je general Čeček, ki ga je ministrstvo za narodno obrambo oprostil uradne molčečnosti, izpovedal zelo obremenilno za generala Gajdo. Izjavil je, da je v ministrstvu videl dokumente, iz katerih jasno izhaja, da je bil Gajda leta 1921. v nedovoljenih zvezah s sovjeti in da je za izročitev vojaških dokumentov, ki so se tikali tute države (Francije), dobil plačilo. Sedanji šef generalnega štaba general Syrovj je izpovedal, da je Gajda že v Sibiriji bil v stikih z boljševiki. Soproga obtoženega Kratochvila je baje slišala, da je ruski častnik Molodkovski prišel k njenemu možu ter mu ob tej priliki izjavil: „Podkupili smo čehoslovaškega generala, in sicer zelo poceni“. Ta pripomba se je mogla nanašati samo na Gajdo. Po izpovedi soproge generala Gajde, ki je hčerka znanega ruskega generala Kolčaka, je branitelj predlagal, naj sodišče dobi dokumente, ki jih je omenil general Čeček. Sodišče se je pridruživlo temu predlogu ter določilo razpravo na nedoločen čas.

Stresemann in „Deutsche Allgemeine Zeitung“

BERLIN, 22. Republikanski listi so dvignili mnogo prahu radi škandala, v katerega je baje zapleten tudi kak član nemške vlade. Listi trdijo namreč, da je „Deutsche Allgemeine Zeitung“ dobila velike svote kot podporo iz tajnih fondov državnega kancelarja in zunanjega ministrstva. List, ki je drag in ni preveč razširjen, je deficient. Kakor zatrjuje „Berliner Tageblatt“ znaša ta deficit vsako leto približno en milijon nemških mark. Ta primanjkljaj so krili z državnimi fondi. Podpora je baje izposloval dr. Stresemann.

Ko je kancelar Marx izvedel za zadevo, je protestiral in o stvari bi bil moral razpravljati ministrski svet pred par dnevi. Razprava pa je bila prenešana, ker je Stresemann baje zbolel.

Republikanski listi napadajo Stresemanna in zahtevajo točnih pojasnil. Ugotavljajo, da „Deutsche Allgemeine Zeitung“ sicer podpira njegovo zunanjo politiko, kar se pa notranje politike tiče, je odločno protirepublikanska. Isto velja za Stresemannovo glasilo „Taegliche Rundschau“.

O zadevi ni bilo objavljeno še nikakor uradno poročilo. Pravijo, da utegne stvar imeti dalekosežne posledice.

Francoski socialisti za 9-mesečno vojaško službo

PARIZ, 22. Socijalistična frakcija je predložila v zbornici resolucijo, po kateri naj se vojaška služba zniža od 12 na 9 mesecev.

Odnosji med Grško in Rumunsko

ATENE, 22. Kondylis je izjavil neke-mu novinarju o odnosjih do Rumunske, da so pristrani. Za časa sodelovanja v svetovni vojni se je razvilo čustvo solidarnosti med obema državama in se še poglobilo vsled izvršnih diplomatskih zmoglosti rumunskega poslanika v Atenah. Kondylis je nadalje naglašal, da posveča vlada rumunskim občinam v Makedoniji vso pozornost, ki jim gre kot rumunskim manjšinam. Vladi je izredno mnogo na tem, da nič ne moti dobrih odnosov med Grčijo in Rumunsko.

Volilni boj na Madžarskem

BUDIMPEŠTA, 22. Večerni listi poročajo, da se pri prihodnjih volitvah poteguje 699 kandidatov za 245 mandator. Teh 699 kandidatov je razdeljenih tako-le: Oficielni kandidati vladne stranke 218, samostojni vladni kandidati 76, skupno torej 294, krščansko-socialna gospodarska stranka (vladi naklonjena) 84, fašisti (vladi naklonjeni) 84, opozicijski malim poljedelci 8, legitimisti 8, demokrati in liberalci 72, Kossuthova stranka 20, socialni demokrati 76, nadstrankarji 40, ostale stranke 13. V volilnih okrajih v pokrajini imajo kandidati vladne stranke absolutno premoč, v mestnih okrajih pa so izgledi opozicije in vlade precej enaki.

PODPISUJTE
za liktorsko posojilo!

DNEVNE VESTI

Zadnji poviški državni upokojenec

Kr. odlok od 13. avgusta 1928, št. 1431 odreja, kakor smo svoječasno poročali, razne poviške v prid državnim upokojencem. Za dosedaj poviškov je treba napraviti tozadevno prošnjo. Upokojenci so seveda takoj predložili predpisane prošnje, toda do sedaj se te prošnje niso še začele reševati. Radi tega upokojenci še vedno ne morejo biti deležni odrejenih poviškov.

Po vestih iz Rima je vzrok v tehničnih težavah. Poviški se odmerjajo na podlagi tabel o činovnih razredih in plačah, ki so veljali 1. julija 1926. Te tabele niso še dogotovljene, a sestavljanje je po istih vestih že pri koncu. Ko bodo tabele nastopile, se bodo še morale odobriti s odlokom finančnega ministra. Šele potem bodo pristojni uradi začeli reševati prošnje za zvišanje pokojnine v smislu goričanskega kr. odloka.

Za zračni promet med Prago, Zagrebom in Trstom

Med čehoslovaško in jugoslovensko vlado je bil sklenjen sporazum za uvedbo rednega zračnega prometa na progi Praga - Bratislava - Zagreb. Italijanski vladi je bil predložen načrt za podaljšanje omenjene proge do Trsta. Sodi se, da bo Italija pristala na ta predlog in da se proga podaljša še do Milana.

Razpis štipendijev

Tukajšnja trgovinska univerza razpisuje natečaj za podelitev dveh štipendijev iz ustanove «Fondazione Giovanni Goico». Štipendija, ki znaša po 1250 lir, se imata podeliti dvema dijakoma, ki sta vpisana na tukajšnji trgovinski univerzi in sta rojena v Julijski Krajini. Prošnjo je treba napisati na kolkovanem papirju za dve liri in jo nasloviti na rektorja univerze. Kr. prošnji naj se priložijo sledeče listine: rojstni list ali domovnica, potrdilo o italijanskem državljanstvu, kazenski list, učna izpričevala, potrdilo tajništva kr. univerze v Trstu, da je prošilec vpisan. Prošnje se morajo poslati tajništvu univerze najkasneje do 15. decembra t. l.

Dijaki, ki se jim podelita štipendija, ju ohranita do konca študijev, ako položita predpisane izpite vsaj z uspehom 24/30.

Istotako je razpisal natečaj na en štipendijo v znesku 1000 lir iz ustanove «Fondazione Com. dott. Steiner». Ta štipendija se podeli dijaku tukajšnje univerze, ki je italijanski ali čehoslovaški državljan. Vlaganje prošnje na isti način kot zgoraj.

Prazniki v telefonski službi

Ministrstvo za občila je odredilo glede tarif za telefonske pogovore na državnih medmestnih telefonskih progah in na državnih progah, ki so v najemu, kolikor gre za polovične cene ob praznikih, da veljajo v tem oziru za praznike vse nedelje, božič, novo leto in 20. september.

Novo telefonsko zvezo

Tukajšnje ravnanje državnega urada za medmestni telefon naznanja, da sta bili postavljene 22. t. m. dve novi direktni telefonski zvezi, in sicer Trst - Dunaj in Trst - Praga. Pristojbine za vsako enoto telefonskega pogovora znašajo na progi Trst - Dunaj 4,50, a na progi Trst - Praga 4,80 lir v zlatu.

Trgovinska zbornica za liktorsko posojilo

Tukajšnja trgovinska in obrtna zbornica je podpisala za liktorsko posojilo en milijon lir. Obenem je otvorila podpisovanje med svojimi nameščenci na ta način, da bo sama vplačala podpisane zneske ter jih potem v mesečnih obrokih utrgovala od plač.

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG

22. t. m.

Sobota višek - ponedeljek padeč. To je že pravilo na tržaškem trgu. Kot vedno se je tudi danes to videlo na njem. Blago je dohajalo v zelo majhnih množinah na trg in tudi kupčije so bile klavne. Na trgu sicer ni bilo pravo malo blaga, toda to so bili večinoma ostanki zadnjih dveh tržnih dni.

Kar tvori izjemo, je krompir, ki je še vedno na častni višini.

Sene so bile sledeče:
Zelenjava: krompir 65-80, pesa 70-90, malinane 180-220, buče 300-350, grah —, paprika zelena 150-180, selen 180-200, fižol v stročju 320-360, zelje belo 60-80, karfiol 150-220, vrzote 40-65, paradizniki —, čebula 40-50, česen 150-200. Sadje: jabolka 50-260, hruške 120-480, kostanj 80-100, «marroni» 120-200, grozdje 300-500, limone 28-35, lir za zaboj, pomaranče 100-120 za q., oz. 40-45 lir za zaboj.

Iz tržaškega življenja

Žalosten konec trgovca

V nedeljo popoldne se je nastanil v hotelu Dossi v ulici Pozzo del Mare št. 1 prileten gospod, ki se je izkazal za 54-letnega trgovca Humberta De Giuli, doma iz Firenc, in je dejal, da je prišel v naše mesto po kupčijskih opravkih. Zvečer se je tuje, ki je bil videti precej slabe volje in zamisljen, zaprl v odkazano mu sobo in od tedaj ga ni bilo več na spregled. Včeraj zjutraj, ko so vsi ostali gostje že odšli, so bila vrata De Giulijeve sobe še vedno zaprta. Uslužbenec hotela se je ta okolščina zdela nekaj čudna, pa ji sprva ni bilo pripisoval nikake posebne važnosti, ker so menili, da je De Giuli truden od potovanja in da hoče zato nekoliko poležati. Toda ko je odšlo popoldne, ne da bi se bil trgovec še ogledal, se je uslužbenec zasedel stvar samostojno. Potrkali so ponovno na vrata, a ker niso dobili nikakega odgovora, so končno siloma vdrl v njegovo sobo. Tedaj so ušli žalosten prizor: na kavriju pri zastriem oknu je visel De Giuli obešen; njegovo je mrzlo in otrplo truplo je pričalo, da je mrtov. Smrt je nastopila — kakor je dognal na lice me-

sta poklicani zdravnik rešilne postaje — pred več urami; najbrž se je nesrečnik obesil še prejšnji večer, ali pa zgodaj zjutraj.

O žalostnem dogodku so bili obveščeni orožniki iz postaje v ulici Sanità, ki so pri izvidu na lice mesta našli več pisem, iz katerih je bilo mogoče dognati, da si je nesrečni trgovec šel vzeti življenje v tujino, daleč od svojcev, radi bede.

Po obvestenju izvidu je bilo samomorilnično truplo prepeljano v mrtvašnico mestne bolnišnice.

Zakaj je hotel umreti?

Na vrtu vile veletrgovca Ernesta Milano v ulici Vico del Scaglioni št. 263 je v nedeljo popoldne ob 14. uri zadonel oster pok, ki je vzmirlil člane družine Milano, zbrane pri kosilu. Ko so radovedno prihiteli, so našli na tleh mladeniča, ki je krvavel iz rane na prsih; poleg njega je ležal revolver, s katerim je sprožil samomorilni strel.

Ker je bil mladenič, v katerem so nazvočni spoznali 26-letnega uradnika Josipa Pichlerja, starega znanca družine Milano, stanujočega na trgu Valle št. 1, — težko ranjen, je bil poklican na lice mesta zdravnik rešilne postaje. Ta je podal samomorilnemu kandidatu prvo pomoč, nato ga dal na željo g. Milano prepeljati v sanatorij v ulici Rossetti. Mladeničevo stanje je nevarno.

Pichler je bil nameščen pri znani tukajšnji tvrdki M. Truden. Ni znano, kaj ga je privedlo do obupnega koraka.

Zastrupila se je

Sinoči okoli 18. ure je bila rešilna postaja telefoničnim potom obveščena, da se je v Kozini zastrupila mlada ženska, ki da nujno potrebuje zdravniško pomoč. Ker je šlo za človeško življenje, se je zdravnik nemudoma podal na lice mesta, dasi radi oddaljenosti ni bil dolžan tega storiti. Tam je našel 22-letno Alice Colarich, rodno Tržačanko, ki je bila izšla v svojem stanovanju v hiši št. 17 precejšnjo količino octove kisline. Zdravnik je Colarichevi izpral želodec, nato jo je dal prepeljati v tukajšnjo bolnišnico, kjer se sedaj nahaja v nevarnem stanju.

Ni znano, zakaj je Colaricheva hotela napraviti konec dnevu svojega mladega življenja.

Nezgoda mlade kuharice

14-letna Eleonora Kirchmayer, bivajoča v Sv. Križu pri Tomaju, je včeraj zjutraj hotela skuhati domo kavo. S tem namenom je zanesla na ognjišču, toda ker je ogenj slabo gorel mu je prišla nekoliko petroleja. Da ni tega nikoli storila! V ognju se je petrolej mahoma vnel in veliki plamen, ki je pri tem nastal, je buknil proti mladi kuharici, tako da je revica zadobila hude opekline po obrazu in vratu. Nesrečna deklica je bila včeraj popoldne prepeljana v mestno bolnišnico, kjer se bo morala zdraviti — ako ne zgoda ne bo imela hujših posledic — najmanj tri tedne.

V znamenju brivne brivice

Ko se je 35-letni težak Alfred Smerdu, stanujoč v ul. Vidali št. 13, sinoči okoli 17. ure vračal z dela v prosti luki V. E. III, je na trgu Libertà skočil izza vogala ulice Cavour proti njemu po delavsko oblečen moški, ki je vihtel v desnici brivno brivico. Predno se je Smerdu dobro zavedel, kaj bo, ga je napadalec opazil z ostrim rezilom po levem licu in mu zadal dolgo in precej globoko rano, iz katere se je curkoma vili kri. Nato se je napadalec spustil v beg. Toda mimoidoči delavci, ki so bili priča dramatičnemu prizoru, so ga kmalu dohiteli in ga izročili nekemu mestnemu stražniku. Medtem so drugi postavili neki javni avtomobil, s katerim je bil Smerdu prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurški oddelku. Ako ne nastopijo kakšne komplikacije, bo moč okrevati v desetih dneh.

Smerdu ni hotel podati o dogodku nikakih pojasnil, dasi je namignil, da pozna napadalca. Ta je bil spoznan za 32-letnega težaka Ivana Miliča, stanujočega v Roculu - Settefontane št. 317. Niti on ni hotel povedati, zakaj je napadel in ranil Smerduja; dejal je le, da je hotel na ta način poravnati z njim star račun; dodal je še, da ni nameraval umoriti Smerduja, temveč samo nekoliko «opraskati». Po zaslišanju je bil Milič odveden v državni zavod v ulici Coroneo, kjer ga bodo poučili, da brivna brivica ni za to, da bi bližnjemu «opraskal» lica.

Arto je jo podrl

Ko se je 40-letna branjevka Carmela Neri, stanujoča v ul. San Maurizio št. 4, vračala v nedeljo zvečer s svojro dvehletno hčerko Ivanko iz Rocola domov, jo je v bližnji ulici Rossetti podrl neki tovorni avtomobil, ki je privozil z veliko naglico za njo. Pri padcu se je Nerijska pobila po glavi in si pretresla možgane, dočim je njen otrok ostal po čudežnem naključju nepoškodovan. Nesrečna ženska je bila prepeljana v mestno bolnišnico, kjer se bo morala zdraviti približno dva tedna.

Tržaško sodišče

Tatvina v čistilnici riža

Včeraj se je tržaški kazenski senat bavil z zadevo Liposich Josipa, 25-letnega bivšega delavca v tržaški čistilnici riža. Obtožen je, da je dne 18. marca t. l. in tudi pri odnesel iz mlina v tovarni za 850 lir bronastih obval in kovinastih blazinic. Tatvina je kvalificirana in obtežena s tem, da je Liposich še večkrat predkaznovan. Liposich pravi, da ni bil takrat več uslužben v omenjeni tovarni in da je prišel k načelniku mlina Glavichu, da ga zopet zaposli za delo. Pri čakanju je zaspal. Zbudil ga je šele Glavich, ko ni bilo več delavcev v mlinu. On je zbežal — sam ne ve zakaj.

Rihard Micheresi je načelnik tovarne. Kot bivši funkcionar javne varnosti pove svoje mnenje o tatvinah, za katero smatra odgovornim Liposicha. Našel je s silo odprta vrata v podstrežju mlina — od tam bi lahko Liposich vrgel ukradene stvari tovarišju, ki bi ga čakal na cesti.

Priča Glavich Franc, vodja dela v mlinu, potrdi v glavnem izpovedbe Micheresija. Našel je Liposicha ob dvigalu. Imel je

nekaj v rokah, kar pa priča ne more precizirati. Tudi on govori o podstrežnih vratih.

Državni pravdnik zahteva za Liposicha 10 mesecev ječe.

Brani odvetnik Contreras, ki izvaja iz razprave mnogo za obtoženca ugodnih momentov. V oledni obstoja v vsem le dvom o kriminalnem udeleževanju Liposicha in v dvomu se mora sodišče odločiti vedno v dobro obtožencu.

Sodišče je obsojilo Liposicha na pet mesecev in 25 dni radi poizkušene tatvine.

Radi kolese

Sodišče se je včeraj bavilo s Čepelnikom Emilijem, ki je obtožen tatvine kolese, last trdnice F.lli Orlando. Odnesel ga je iz vrže glavne pošte v Trstu, kjer ga je pustil uslužbenec imenovane trdnice Cigoi.

Obtoženec priznava dejanje v celoti in navaja vzrok tatvine veliko bedo, v kateri živi.

Priči ni:

Brani ga odvetnik De Prati, ki pa ne more storiti drugega za obtoženca, kot da prosi zanj usmiljenje.

Cepelnik je obsojen na tri mesece in 15 dni zapore, kazni, ki je precej nižja od tiste, ki jo je zahteval državni pravdnik, to je šest mesecev.

TELESNA VZGOJA

SPORT

«Adria» - «Zora» 7:2 (prekinjena).

Rupena 3, Saksiada 1. 3, Saksiada H. 1, Renko 2. Po številah bi bilo razvidno, da nedeljska prvenstvena tekma ni bila v ničemer zanimiva, ker pa ni res. «Zora» obstoja iz ljudi, nam večinoma znanih, ki poskušajo poleg precejšnje rutine tudi pretirano dozo bojevitosti in so zabavni, ker skrajno glasni na igrišču.

Tekma ni bila lepa. «Adria» je igrala slabo, brez prave volje. Ni našla vrednega nasprotnika in se zato igrajala. Včas je bil tihih iz njegovih lavnih diha — napada je manjkalo Golobčič, ki so bili nekoliko leni, vendar pa najboljši na igrišču.

«Zora» ima lepo napadalno vrsto, a slabejšo brambo. Lahko trdimo, da tej četi ne manjka tehnik, pač pa resnosti. Najboljši v tej četi je bil Cimolino, za njim Bucik.

Prva čas je vladala «Adria» neprestano. Štebilo in Cesar sta metala na sred igrišča, napadalna vrsta «Adria» je bila vedno pod vrati «Zore». Opazalo se je pomikanje Golobčiča, ki bi brezdvomno dvignil rezultat. Prvi gol za «Zoro» je bil «klasiten». Šel je namreč skoro za cel meter ven iz vrat. Sodnik pa je «videl» goal.

Drugi čas je «Zora» prisilila Rupeno II. do precej lepih izpadov. Toda to so bili le trenutki — v ostalem je napadalna vrsta «Adria» skozi celo dobo nadaljevala svoj neizprosen pohod, lepo sekundirano od halfa Sugana. Proti koncu je pokila duša v žogi. Incident.

Sodnik g. Bertonec. Tableau! S. R.

«Adria» rez. - «Pro Vasari» 6:5. Lepo tekmo šteje v aktivno «Adria». Posebno lepo je igrala napadalna vrsta «Adria». Načelnik Budinja je zabil dva mestna gola. Tudi «Pro Vasari» je odigral dobro tekmo.

HAZENA

«Adria» - «Sparta» 3:0 (priateljska). «Adria» je izgubila s forfait 6:0 tekmo za ploščo in odigrala prijateljsko tekmo. Obe četi sta odigrali začetniško sicer, a kljub temu lepo tekmo, ki je ugajala vlad živahnosti in bojevitosti igralci. Ugajala je branilka «Sparte» in precej tudi vratarica. Nekoliko slabši so bili, ki jim bo treba še mnogo šole v pravilnem kritju. Napadalna vrsta «Sparte» je napravila kar je mogla, a nima strela na vrata.

V četi «Adria» se je odlikovala Golobčičeva. Tudi druge niso igrale slabo.

Seveda je bila tekma za nas drugorazredna, a bi vendar zaslužila nekoliko večje zanimanje.

Sodnik g. Pavlovic — dober.

«Zarja» (Bazovica) - «Primorje» (2:0) (4:2)

V nedeljo 21. novembra se je odigrala nogometna tekma med goričanskimi četama na igrišču «Zarja» v Bazovici. Vreme ni dovolilo mostvom razviti tiste igre, ki smo jo vsi pričakovali. «Primorje» se ni moglo uveljaviti kljub svoji težki igri. Mlada «Zarja» je s svojo igro izvajala dvojno smisel, s tem je pokazala, da se s pravo sportno disciplino in skrajno dobro voljo doseže dva krat toliko kot s surovim nastopanjem. Izguba boli, vendar to treba z jekleno voljo premagati, ker vsaka izguba razsodnosti škoduje le četi sami; vpliva na dober potek igre in kaže nogoget, ta vendarle lepi in koristni sport, v skrajno slabi luči. Omenili bi pri tem, da je doletelo sportnih načelnikov oz. kapetanov, da vzdržujejo absoluten red do konca igre. Igrišče naj nam bo svetilec in ne shajalske razgrajev.

Potek igre. - Zoglo ima «Zarja» ter preide v lahko premoč, katera je v kratkih presledkih pretirano od «Primorja» s posebno poživljenostjo Miania, toda obramba «Zarje» je na mestu in kmalu zabije Srebotnjak s fužo prvi gol za «Zarjo». Po lepi vezavi na pasajo Glazarija zabije Srebotnjak drugi gol za «Zarjo». «Primorje» primerno odgovarja z napadi, ki pa se dovedejo do pozitivnega strela v vrata. Prvi polčas konča s tem rezultatom.

Drugi polčas v znamenju premoči «Primorja», v katerem se zopet porazi Srebotnjaku z dvema krasnima fujama zabiti še dva gola za «Zarjo». «Primorje» začne s težko igro, ki jo sodnik ni bil v stanu brzditi. V tem času padeta dva gola za «Primorje», eden od teh nebravljiv kazenski strel. — Četa zmaga: 4:2. F. Schwanberger, H. Križmančič, I. Glazar, Srebotnjak, Marc, Ferluga.

«Tommaso» - «Concordia» 2:2 (1:2) (prekinjena). Vprašanje, ki bi se moralo včeraj rešiti, je ostalo še odprto in poteklo bo še mnogo nedelj, predno bomo videli ti dve četi v borbi ene proti drugi. Na drugi strani pa obžalujem slab začetek letošnjega prvenstva, ker je razvidno iz naslednjih vstati.

Potek: «Concordia» izbire igrišče z burjo sebi v prid. «Tommaso» stopi v obrambo in skuša držati nasprotnika čim bolj oddaljenega od svojih vrat. To se pa kljub vsemu trudu ne poareti, ker je igra navdvalovala burja. Niti moči tommasijski streli niso mogli spraviti žoge čez sredino igrišča, temveč jo je zajela burja in jo zanesla nazaj v kot. V prvem polčasu je imel «Tommaso» 18 kotov. Le par krat so «tommasijski» prekoratili sredino.

S. D. «Primorje»

Danes zvečer ob 8. uri skupni sestanek v društvenih prostorih. — Predsednik.

M. D. «Barkovlje» - S. K. «Jadrin» (Berpetje 1:0)

Radi močnejša vetrna včerajšnja tekma ni mogla slediti pravega sportnega užika. O premoči ene ali druge čete ni moglo govoriti, posebno radi tega, ker so Barkovljani nastopili le v 10 igralci. Tekma se je pričela ob 14.30. Gost zmaga v prid M. D. «Barkovlje» je zabil v prvem polčasu kapetan Škeri. Od igralcev sta se najbolj pokazala vratarja. Sodnik ne preveč dober, publika zelo ne disciplinirana.

Si v ogorčaji vrata in prišli bi tudi do uspeha, če sodnik ne ustavi igre, to pa po nepotrebnem, ker se je nahajal neizgledna na igrišču oddaljen kakih 25 metrov od prostora, kjer se je izvajala operacija. «Tommaso» se ima zahvaliti svoji

obrambi, ki je kljub neprestanemu napadanju nasprotnika zadržala vrata lahko rečeno neomadeževana, če pomislimo, da je imel eno desetino časa žogo v rokah vratar in da je le dvakrat žoga prebila vrata.

Polčas. - «Concordia», ki ni zasnovala v prvem polčasu zabiti več kot dva gola, se nahaja sedaj v grozni skrbeh, ker je prepričana, da ne bo

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Smrtna kosa

V petek popoldne je umrl trgovec z lesenimi izdelki in kuhinjsko posodo g. Miha Kozman. Bil je daleč okrog znan. Bolehal je dolgo časa. Pokojniku naj sveti večna luč. Žalostnim rodbinom Kozman, Mervič in Reya naše sožalje!

Osebnostna vest

Odpustno postopanje je uvedeno proti učitelju Antonu Medvežu iz tolminskega Loma.

Liktorsko posojilo

Goriška trgovska obrtna zbornica je razposlala vsem večjim trgovcem okraja poziv, naj podpisujejo kolikor je v njihovih močeh za liktorsko posojilo. Poziv pravi, da je razpisano liktorsko posojilo predvsem v okrepitve lire. Izdaja se posojilo po 87,50%.

Zanimiv proces

Skoro ves pretekli teden se je vlekl pred goriško poroto proces proti gotovemu Lovisutti-ju iz Ločnika radi vele-izdaje na vohunstva in korist Avstrije na škodo Italije. Ne bi omenjali procesa, ki zadene predvsem furlanski del naše dežele in pa nekateri goriške italijanske kroge. Tekom zasliševanja prič so nekatere priče, posebno neki Franc Perco hudo izpadali proti osebami, ki zavzemajo sedaj odlična mesta. Poleg bivšega župana Zottiga ter cav. Andreja Perca si je privoščil posebno sedanjega didaktičnega ravnatelja in potoštata v Sempetru Cecchio. Očitni mu je organiziranje dobrovoljcev za napadanje italijanskih čet boreh se na Kalvariji. Ti očitki so vzbudili med številnim občinstvom ter na splošno v Goriči živo komentiranje.

Odvetnik Zennaro je z njemu prirojeno vno in gorečnostjo posvetil obrambnemu zagovoru skoraj dva dni. Z minuciozno natančnostjo je predložil politične razmere na Goriškem ob vstopu Italije v vojno, vpliv Faiduttijske stranke v Furlaniji, obnašanje irendentističnih italijanskih krogov ter val denuncijanstva in obtožb, ki je zagnil deželo o priliki izbruha svetovne vojne. Lovisutti je bil le brezpomembna oseba, za katero ni nihče vedel, ker se ni uveljavljal nikjer v politiki.

V soboto je bila izrečena razsodba, s katero je bil Lovisutti obsojen na pet let ječe in 5000 lir globe ter na poravnavo sodnih stroškov.

Izpred goriškega tribunala

Ivan Vuga je vdril meseca junija lanskega leta v stanovanje Franciška Blažiča v Morskem, kjer je nabil gospodarja in napadel Matildo Tinto. Zato je bil obsojen na dva meseca ječe.

Peter Stucin je ukradel v minulem septembru po noči duhovniku Francetu Cotiču v Cerknem dve uri. Plačati bo moral zato petdeset lir. Anton Križnič iz Ljubljane, obtožen, da je sodeloval pri nekem ropu v Kobdilu, da je streljal na karabinirje, ki so ga zasledovali, bo moral sedeti dve leti in petnajst dni v ječi in plačati tisoč lir kazni. Tri in dvajsetletni Janc Josip iz Kojškega je meseca februarja 1925. v družbi s tremi drugimi tovariši, ki jih še ni dosegla roka pravice, odprl trgovino Josipa Sraja in odnesel iz nje blago, klobuke, srajce in skupni vrednosti petnajstih tisoč lir, je dobil dve deti, šest mesecev in osemnajst dni ječe, 600 lir kazni in mora plačati stroške, pristojbine in škodo.

PODGORA

Popravila

V potoku skozi Stoparce, da napravi županstvo obrambni zid, ki je zelo potreben, kajti ob sedanjem vednem deževju je pot v Britofu že močno sprana radi prestopa vode, ki dere skozi vas, mesto da bi tekla po potoku v Sočo. Prav bi bilo, da se iz tega potoka napelje voda skozi cevi do bližnjih hiš, ki nimajo sedaj nikake pitne vode v bližini.

Prenos občinskega urada

Te dni so prenesli občinski urad od pevskega mesta v Grojno. Nam Podgorcem je s tem, deloma ustreženo, ker je sedaj urad bliže naši vasi, vendar pa bi želeli, da se ta prenese zopet k mostu in kmalu v svoj lastni dom. To vendar ne bilo težko, če se prenese vojna odškodnina od stare šole iz Podgore k mostu v Pevmo, kjer je bil tudi pred vojno občinski urad. — Pomislite in storite!

Posadke milicije

S početka je imel miličarsko posadko samo Komen na Krasu. Sedaj so jo pa dobili tudi vsi drugi večji kraji na Goriškem. Zadnje čase so se nastanili miličarji v Tolminu, Podbrdu, Bovcu. Tudi v nekaterih drugih krajih je nastanjanja milicija kakor v Cerknem, Idriji, Kobaridu.

Zadeve našega županstva

Odkar imamo potoštata, je pri nas poznati malo več reda. Dobili smo namreč — redarja. To mesto je dobil strog, a pravičen Furlan. Domačini niso za to službo niti prosili, ker nobeiden ni vedel, da je razpisana. Po boljših informacijah smo zvedeli, da razpis službe policaja se sploh ni izvršil. Pa naj bo že kakor hoče, avtomobilisti in kletniki so že precej občutili strogost novega policaja.

Tajništvo opravlja pri nas isti tajnik kakor v sosednem Steverjanu. Tu in tam ima seveda istega predstojnika. Zlobni jeziki pravijo, da ni pravično, če vzdržuje podgorsko županstvo steverjanskega tajnika. Ne pomislijo pa te glavičve, da je Steverjan najubožnejša vas v deželi, medtem ko smo mi močni davkoplačevalci. Usmiljenje je panavsezadnje vendar lepa reč.

PODSABOTIN

Samočno županstvo

Če kdo išče podgorsko županstvo, mora malo na sprehod — v Grojno. Tam v samotni, kjer je edina hiša in slučajno gostilna, si je izbral naš potoštata svoje bivališče. Dvomimo, da je bil prenos urada tako da-

mogli vzdržati četirtno napadanje «Tommaso». V osmi minuti prvi uradni gol za «Tommaso». Le enkrat prekorači «Concordia» sredino, a je takoj odbita od nasprotnih obrambe. V 11. minuti prekine sodnik igro. Zakaj? Radi burje. Sodalistični dobesedna izjava: «Mili! sm, da bo v drugem polčasu končala burja.» — Sodnik g. D. Sancia. F. K.

da je polno mladih učiteljev in učiteljic brezposelnih.

Cesta in beda. - Ceste, ki jih je deloma izboljšala in zgradila potreba vojne, polagoma propadajo. So že postale skoro čisto neprehodne. Le prav malo teže po par kvintalov še moremo pripeljati po njih, stasoma bo še to odpadlo in ne bo mogoče niti tega več. Občina se niti najmanj ne zmeja, da bi vzpostavila možnost prevoza z našimi kraji. Letina je bila čisto za nič, sedaj nam pa še slabo vreme onemogočuje kupitjo z drvmi.

IDRIJA

Podpora oškodovancem po povodnji. Vremenska in druge nepravilnosti.

Videnski prefekt je nakazal potom tukajšnje kr. podprefektura iz fonda nabrane za oškodovance po povodnji od 27. sept. tek. leta svoto 15.000 lir za poplavljenice v idrijski mestni občini. Svota je bila razdeljena v soboto 20. t. m. deloma med slabše situirane oškodovance, ki do sedaj niso prejeli nobene podpore, deloma med oškodovance, ki so že v prvi prejeti nekaj podpore.

Vreme je kisto in nezdruvo. Dež lje že skoro dva meseca s prav majhnimi presledki. Od juga se vale težki oblaki, iz katerih se vlivajo močne plohe. Treska in grmi kakor v pasjih dnevh. Včasih se nebo na naglo zjasni, toda le za kratek čas, potem lje znova. Ljudje in živina trpijo, ker ni mogoče napravljati niti stetje niti drv. Idrijski posestniki krav grabijo vsako leto listje v eraričnih gozdih proti oškodnini; tudi letos so nekateri že dobili tozadevno dovoljenje, niso pa še nagrabili nikakega listja; drugi pa sploh ne dobijo več dovoljenja, češ da je čas pretekel. Kadar bo suho vreme, bi pa menda lahko dobili listje vsi kakor druga leta, saj ga do danes še tako ni nihče dobil niti koša.

KRITIKA

Ko je bil Goethe še mlad, se je vprašal, kako bi mogel dobiti objektivno sodbo o literaturi in umetnosti. Vprašal je tu, vprašal je tam, toda modri moje so se le smehljali nad njegovim vprašanjem.

Peljal sem se v Upsalo (slavna stara švedska univerza), da bi se učil nauka o lepm in se prikolpal do prave sodbe. Ni se mi posrečilo. Končno sem mislil, da bom dokazal, da so Šekspirjeve veseloigre «šund»; toda nihče ni priznal mojih dokazov. Pozneje sem vprašal profesorja. Ta se je smehljaj in odgovoril približno: «Kolikor glav, toliko nazorov».

Nato sem izdal svojo prvo veliko dramo. Vsi veliki listi so pisali o nji. O pesniku so govorili le kot o sleparju, ki piše samo zato, «da vzbudi zanimanje». Moji prijatelji so mi poslali list, toda jaz ga nisem bral. Dramo so tedaj pozabljali. Deset let pozneje so jo igrali znova in so dejali, da je dobra; in od tistega časa do danes so jo uporabljali za priliko, da so z njo otvorili «največje gledališče v državi».

Neki velik kritik je bil gluha, a je kljub temu kritiziral gledališke predstave. Slišal je napačno ali nič; to je pač nekoliko neprijetno za dramatike.

Danes ne vprašam nikoli več, ali je objektivna kritika možna ali ne. Pač, možna je kritika, ki je za poznateljstva stvarine lahko objektivna, in to je kritika znanosti.

Kritik vidi na odru spreten posnetek neigranega igrokaza in ga objame občudovanje. Nato bere original, ki je izšel v knjigi, in bil igran. Pesniku originala je napravil krivico, ker dela ni poznal z odra.

Filister z akademsko ali brez akademsko izobrazbo, ki mu manjka fantazije, da prednost delu brez fantazije pred delom s fantazijo. Zato bi nikoli ne smel soditi o takem delu. Če pa izjavi, da izgubi pamet, če gleda fantazije bogato delo, je s tem razodel svoje kurje možgane in bi ne smel nobene kritike več napisati.

Profesor, ki ne more slišati drugih ljudi, da govorijo, se utruje že po prvem dejanju. Toda vseeno piše gledališke kritike, o katerih vselej izjavi, da je prvo dejanje najboljšo; «nato delo utrja»; to pomeni, da je profesor zaspal, ker je postal len in truden, ko je slišal druge govoriti.

Po Strindbergu. — F. B.

Znanost in umetnost

Idrijsko gledališče

Idrijsko gledališče je eno najstarejših gledališč in nekateri celo trdijo, da najstarejše v Evropi. Ustanovljeno je bilo za časa Marije Terezije, vendar se natančna letnica še ni dognala. Domneva se, da se je zgodilo v letih 1770-80., ko se je prejšnja shramba za orodje spremenila v gledališče.

Zgodovinarji in ustno izročilo trde, da ga je sezidala cesarica M. Terezija, torej je ona njegova ustanoviteljica.

Poznejša poročila pa pravijo, da se je sezidalo na zasebne stroške, kar je bilo verjetno in je šele tekom časa prešel v last erarija. Cesarica, da je darovala le garderobo in kulise.

Tedanjí čas in razmere so pripomogle k zgradbi gledališča. Snovale so se šole, pisale knjige, ustanavljala društva in gledališča. Druge duševne zabave ni bilo v zapušeni Idriji in zato je bilo treba gledališča. Zgradili in opravili so ga uradniki in rudarji in je bil namenjen prosveti in dobrotelnam namenom. Ko so izmrli pravi lastniki, ga je prevzel rudnik v oskrbo, dasiravno ga je v moralnem oziru nadzorovala že preje politična oblast.

Gledališče je zapadlo nato dolga leta v pozabljenost, dokler se ni zanj pobrigal gledališki dirigent K. Poll. Gledališče je bilo razpadati in treba je bilo pomoči. Prva prošnja za pomoč ni uspela, pač šele druga. To se je zgodilo 1. 1842. in za 30 l. pozneje se je gledališče zopet popravljalo. Stroške zidanja je prevzel erar, za ostalo pa je bilo treba drugače poskrbeti. Tedaj so bile v gledališču tudi lesene lože. Te so sicer uredili prvi uradniki, ki so jih pozneje smatrali za svojo last. Pozneje se je to odpravilo in vsak, kdor je hotel imeti ložo, je moral plačati namemino.

Posebno se je trudil za notranjo upravo in olepšavo idrijski kipar in slikar Jurij Tavčar; priznali so njegove zasluge in mu pustili eno ložo v dosmrtno uporabo.

V prtiličju je bilo 17. v I. nadst. 19 lož; v prtiličju zadaj stojšče, spredaj sedeži in pred temi prostor za godbo. Oder je imel precej prostora, a bil je brez stropa, da so lažje premikali kulise.

L. 1892. so napravili nov vhod, ki stoji še danes. Sedanja stavba je 27 m dolga in 12,5 m široka. Oder je meril tedaj 8 m v dolžino in 11 m širine. V gledališče je vodil glavni vhod, dvoje stopnic v prvo, dvoje v garderobo, in eden na oder. Prostora je do 450 ljudi.

Od l. 1903. naprej se ni več igralo v gledališču. Nar. čitalnica je dobila svoje prostore, kjer je napravila tudi oder in ga prepustila «Dram. društvu». Tudi Kazinsko društvo je prenovilo svoj oder v prostorih pri Črnem orlu (danes podpref.).

Gledališče se je izpraznilo in čuli so se glasovi, da ga sploh ni več treba.

L. 1904. se je neka komisija izjavila, da se v gledališču radi javne varnosti ne sme več igrati, ker je notranost lesena. Mestna občina je to priliko uporabila in prosila gledališče za požarno brambo. Odstranili so lože, oder in napravili prostor brigalnemu.

Zadan je bil torej udarec staremu spomeniku. 120 let je služil svojem namenu. Od starega gledališča zidancega za časa Marije Terezije so nam ostali samo še zidovi.

Nevarnost v notranosti je bila resnična, ker bi se bilo lahko vnelo. Nevarnost je pretila od petrolejk, ki so razsvetljevale gledališče. Vendar pa je bilo za varnost poskrbljeno dovolj: izhodi, ognjegašci, dimnikar, voda v so dihi.

Predstave so se vršile v novih prostorih, ki pa niso zadoščali, posebno v poletnem času radi vročine.

Do l. 1913. so vladali v gledališču ognjegasci, dokler ni ministarstvo za javna dela, po zahtevi tedanjega drž. posl. E. Gangla zopet izročilo gledališče svojememu namenu. Dram. dr. je napravilo nov oder in napeljalo električno luč. Zadeva postavitve odra se je

precej zavlekla in šele na pomlad 1914 je bila mogoča prva prireditve.

Izbruhnila pa je svetovna vojna in onemogočila vsako igranje. Gledališče so uporabljali vojniki, več let pa se je uporabljalo tudi za razdeljevanje aprovizacije.

Po razsulu so uporabljale italijanske čete za svoje predstave gledališče, in to do marca 1920., na kar je oder zopet prišel v stare roke, dasi precej poškodovan.

Naslednja leta do 1924. so bila cvetoča leta idrijskega gledališča. Pod pritiskom razmer in raznih oseb, pa se je l. 1924. oder podrl in gledališče se je preuredilo za stanovanja laškim delavcem.

Se le na pomlad 1925. se je posrečilo zopet postaviti nov oder Dram. društvu. Rudnik je gledališče popravil in pobellil.

Naš oder je največji v Jul. Krajini, tako v globino kakor v širino, v ostalih ozirih pa precej pomankljiv. Premikanje kulis itd. je precej težavno in nepraktično, oder, zadnji del bi se moral nekoliko vzdigniti; instalacija luči je trdna, a ne deluje povsem dobro. Veliko je tudi pomankanje šrambe za kulise in garderobo. Za zadnjo se navadno uporablja nekdanje stranišče.

Dvorana ima sicer zadnje čase razne varnostne naprave, ki pa niso nič v primeri s tem kar je potrebno. Nabava novih sedežev, dvigniti pod itd. in odstranitev dotičnih olupševalnih kolov. Sezona 1925-26. je bila na višku. Ker gledališče ni zadostovalo potrebam se je hotelo odpomoči. V poletnih 1926 so se delali načrti, toda sezona se ni pričela.

Gledališče je ostalo zaprto.

Še nekaj zanimivosti o planetih

Izmed vseh zvezd, ki jih vidimo ponoči na nebu, je planetov le sedem, naša zemlja je osmi. Vse ostale zvezde so sama sonca. Možnost je pač, da ima vsako izmed nešteti sonc v vesmiru svoje lastne planete, ni pa nikakega upanja, da bi jih kdaj videli, ker je razdalja brez primere velika. Teh osmero planetov, ki jih poznamo, so zvezti spremenljivi našega sonca in ker je slednje razmeroma zelo blizu nas, so tudi njegovi planeti dovolj blizu, da jih lahko vidimo. Po oddaljenosti od sonca jih naštevamo v tem redu: Merkur, Venera, Zemlja, Mars, Jupiter, Saturn, Uran in Neptun. Vsa skupina s solncem vred nosi ime «solnični sistem».

Največji med vsemi planeti je Jupiter, najmanjši pa Merkur. Srednja oddaljenost Jupitra od sonca je 483 milijonov milj (ena milja meri 1609 metrov). Razdalja med njim in našo zemljo je 370 milijonov milj, kadar nam je najbližje, in 600 milijonov, ko je najbolj oddaljen. Neptunova oddaljenost od sonca je šestkrat tako velika kakor Jupitrova, Merkur, solncu najbližji in najmanjši planet, ima, povprečno računano, le 36 milijonov milj do sonca; njegova oddaljenost od naše zemlje pa znaša od 50 do 136 milijonov milj.

Leto na Jupitru traja skoro dvanajst takih let, kot jih merimo tu na zemlji. Merkurjevo leto je pa dolgo komaj tri mesece. Eno leto je tisti čas, ki ga porabi planet, da enkrat obkroži sonce. Kakor vemo, napravi naša zemlja to pot v približno 365 dneh in šestih urah. Jupitrovo leto je zato daljše, ker je njegova pot okoli sonca daljša, nasprotno pa je Merkurjevo leto zato tako kratko, ker je tudi njegova pot okoli sonca kratka. Po vrhu tega pa ne potujejo vsi planeti enako hitro okoli sonca. Merkur napravi je prvi zasuk v hitrosti, on napravi od 23 do 35 milj na sekundo; Jupiter pa krehla počasi naprej in prepotuje v sekundi komaj osem milj.

Različna je tudi gostota raznih planetov. Jupitrovo truplo je zelo redko; manjša je celo njegova gostota nego ona sonca. Glede gostote Merkurja pa si znanstveniki še niso prav na jasnem. Naša zemlja je štirikrat bolj gostota kot je Jupiter, o Merkurju pa domnevajo, da je od 85 do 100 stotnik gostote naše zemlje. Če bi bila poslednja številka prava, tedaj bi bila njegova gostota

enaka zemski. Lunina gostota je za eno tretjino manjša od zemске. Če vzamemo vodno gostoto za mero, tedaj vidimo, da je Jupitrova gostota le za spoznanje večja od nje, zemska je 5½ krat tako velika, od Merkurja je pa 4,7 ali pa še večkrat tako velika.

To, kar imenujemo teža, je resnično le privlačnost zemlje. Stvar, ki tehta tu en kilogram, bi tehtala na luni manj, na solncu pa več. En kilogram z naše zemlje bi tehtal na Jupitru približno dva kilograma in 65 dkg. Merkur je manjši in lažji od naše zemlje, zato bi 150 kg. težko breme tehtalo tam morda komaj 60 kg., če bi ga pa postavili na luno, ki je še manjša in lažja, bi pa tehtalo komaj 25 kg. Toda isto breme bi na solncu tehtalo že dvajset kvintalov. Sredobezna sila na planetih ni upoštevana pri teh računih.

Pri raznih planetih je tudi različen čas, ki ga potrebujejo, da se enkrat zasučejo okoli svoje osi. Naša zemlja

(Dalje na IV. strani)

Povedom proslave petindvajsetletnice poroke

TEREZE SAKSIDA-VODOPIVEC

in

RUDOLFA VODOPIVEC

svojih ljubljenskih staršev, želijo podpisani:

na mnoga leta!

Hvalečni sinovi in hčere.

1217

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancom naznanjamo tužno vest, da je naša, nad vse ljubljena mati, tašča in babica

Marija Brcar

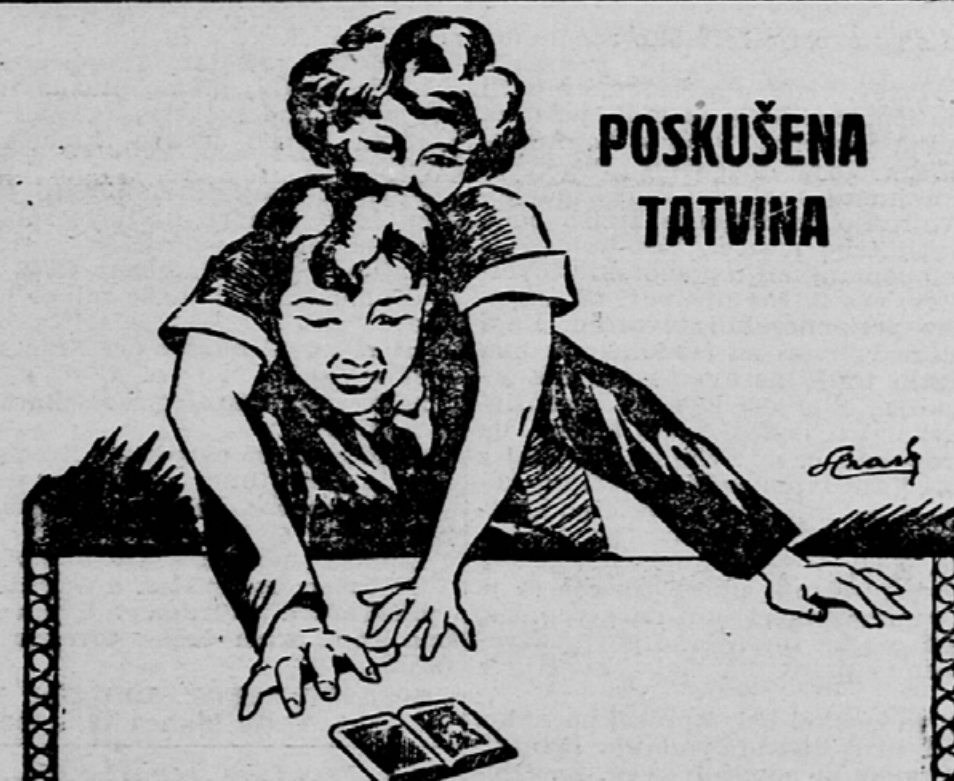
roj. Obernel

danes, 22. t. m. ob 11. uri nenadoma preminula.

SEZANA, 22. novembra 1926. (1216)

Zalujoče družine:

Brcar, Lojk, Doljak in Štrekelj.

POSKUŠENA
TATVINA

Otroci, zapeljani po obliki in izbornem okusu odvajalnega čokoladnega bombona ARRIBA, se zanj pehaajo in ga kradejo drug drugemu.

Oni se niti ne zavedajo, da vzamejo zdravilo, ki toliko koristi njihovu zdravju.

Čokoladni bombon ARRIBA očisti otroška čreva popolnoma. Po njem izgine vsaka slaba prebava in prenapolnjen želodca.

ARRIBA se prodaja v ručičih zavitih po 50 cent.

ARRIBA

DOBITE GA V VSAKI LEKARNI

Naročajte in širite
„EDINOST“

PODLISTEK

JULES VERNE: (168)

Skrivnostni otok

Ker pa je ladja zašla v vrtnec Maelškega toka, je kapitan domneval, da so ubežniki poginili v penecem se brezdnju. Ni mu bilo znano, da je Francoza in njegova dva tovariša na čudovit način vrglo na obalo, da so ga rešili ribiči in da je profesor po svojem povratku na Francosko objavil delo, v katerem je popisal, kar je doživel v sedmih mesecih potovanja z Nautilusom.

Kapitan Nemo je še dolgo tako živel in ronjal po morjih. Drug za drugim so polagoma pomrli njegovi tovariši, ki so našli svoje grobove na dnu Tihega oceana. Tako se je Nautilus izpraznil in končno je ostal kapitan Nemo sam med onimi, ki so ubežali v globine oceana.

Zdaj je bil kapitan Nemo šestdeset let star. Ko je ostal sam, je peljal svojega Nautilosa v podmorsko pristanišče, kjer je včasih počival.

Eno izmed teh pristanišč se je razprostiralo pod otokom Lincolnom in v tem pristanišču je Nautilus zdaj počival. Ze šest let je bil kapitan Nemo tu. Nič več ni plul po morjih, ampak je pričakoval smrti, t. j. trenutka, ko bo zopet zdru-

žen s tovariši. Slučajno je videl padec zrakovplovca, na katerem so se nahajali ujetniki južnih držav. V svojem skafandru obložen se je nahajal nekaj kalobnih dolžin od brega pod vodo, ko je padel inferier v morje. Kapitan je sledil plemenitemu čuvstvu, ki se je v njem vzbudilo, in rešil Cira Smitha.

Najprej je hotel ubežati proč od petih brodelomnikov, toda pristanišče se je zaprlo. Bazačno dno se je po vulkanskih silah dvignilo in zaprlo izhod iz jame. Pač je bilo še prostora za lahen čoln, toda za Nautilus je bila globina plitva.

Kapitan Nemo je ostal torej tu in opazoval moke, ki so bili brez vseh sredstev. On pa ni hotel, da bi ga videli. Polagoma je spoznal v njih poštenjake, ki so si z vsemi močmi pomagali in si bili zvesti. Ščasoma se je začel zanimati za njihova trudopolna prizadevanja. Skoraj proti svoji volji je zvedel za vse njihove skrivnosti. S pomočjo skafandra je lahko prišel na dno rova granitne hiše. Po skalnatih izrastkih je splezal do goranj odprtine in slišal naseljenca, ki so govorili o svoji preteklosti, sedanosti in prihodnosti. Po njih je zvedel, kako se je Amerika proti Ameriki borila za odpravo suženjstva. Da ti moške so mogli kapitana Nemo zopet spraviti s človeštvom, ki so ga naseljenec na otoku tako častno zastopali. Kapitan Nemo je rešil Cira Smitha; on

je bil, ki je spravil psa h kaminom, ki je vrzel Topa iz vod jezera, ki je na izmetanstem rtu položil ono skrinjo s tolikimi koristnimi predmeti, ki je postal čoln po Hvali navzdol, ki je o priliki boja z opicami vrzel z višine granitne hiše vrv doli, ki je s pomočjo steklenice poslal v morje listek o Ayrtonovem bivališču na otoku Taboru; ki je raznesel razbojniško jadrenico s torpedom, katerega je položil na dno preliva, ki je rešil Harberta smrti s kinomom in končno pobil kajenzce z električnimi krogli, ki so bile njegova lastna iznajdba, katere se je posluževal pri svojih podmorskih lovih. Tako je poznal vse navidežno težnaravne dogodke, ki so pričali o plemenitosti in moči kapitana Nema.

Veliki sovražnik človeštva si je zdaj prizadeval delati dobro. Zdaj mu ni preostajalo drugega kakor svoje varovanje poudariti, in ko je slišal svoje srce ob bližanju smrti močnejše biti, je pozval, kakor vemo, naseljenca iz granitne hiše s pomočjo žice, s katero je zvezal Nautilusa s stajo. Morda bi tega ne bil napravil, če bi bil vedel, da je Ciri Smith poznal njegovo zgodbo in da ga bo pozdravil z imenom Nemo.

Kapitan je dovršil svojo življensko zgodbo. Ciri Smith je izgovoril; govoril je o vseh dogodkih, pri katerih je kapitan tako izdatno pomagal naseljencom. V

svojem in v imenu svojih tovarišev je izrekel zahvalo plemenitemu bitju, katerega mu je bilo dolgovali.

Kapitan Nemo pa ni nikakor nameraval kaj zahtevati za izkazane usluge. Samo ena misel je še vodila njegov duh, in predno je stisnil roko, ki mu jo je inženir prožil, je rekel:

«Zdaj, gospod, poznate moje življenje; zdaj sodite!»

Očitno je kapitan namignil na oni grozni dogodek, katerega priča so bili nekoč oni moške, ki jih je vršlo na podmornik — dogodek, ki ga je francoski profesor brez dvoma pripovedoval in ki je našel grozen odmev.

Nekaj dni pred begom profesorja in njegovih dveh tovarišev se je Nautilus zapodil v neko fregato, ki je plavala po Tihem oceanu, in jo potopil.

Ciri Smith je razumel ta migljaj in molčal.

«Bila je to angleška fregata, gospod, je vzkliknil kapitan Nemo, ki je postal za trenotek vnovič princ Dakkar, angleška fregata, ali me razumete? Napadla me je. Spravila me je v ozek in plitev zaliv! — Jaz sem moral skozi in sem tudi prišel skozi!»

Nato je pristavil z mirnim glasom:

«Pravica je bila na moji strani; jaz sem vedno dobro delal, a slabo le, če sem bil prišljen. V odpustkanju ni vselej pravič-

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. (1518)

SREČO, preteklost in bodočnost življenja povz. kiromant v Via della Pietà 12, vrata 6. 1779

ISCE MESTA v trgovini jestvin v mestu ali na deželi dvajsetleten mladec, prost vojaščin. Naslov pove goriško upravnistvo.

HISICO v Rojano, na Očinah ali sobo s kuhinjo isčeta nemška zakonca. Via Media 5, vrata 1776

POROCNE sobe iz parjenega bukovca, mahagov. njevega, topolovega in jesenovega lesa, slavnosko delo od l. 1700 naprej. Türk, Via S. Lazzaro št. 10. Pozor na naslov. 1777

ZIVINOREJCI pozor! V zalogi piva v Ajdovščini dobite po ugodni ceni jetmenov slad (Malz) za krmiljenje živine. 1778

ČRVLJARSKEGA pomočnika, dobrega delavca, sprejme takoj v trajno delo Rešit v Postojni. 1768

ZURKOVO blizu Sušaka, Jugoslavija. Hiša s tremi sobami, predsobo za jedilnico, z vežo, podstrešjem, kletjo 5x9 m. z dvoriščem, vodnjakom in približno 2000 m² obdelanega zemljišča se ceno proda. Hiša leži tik ceste in blizu pristanišča in je povsem prenovljena in pripravna za trgovino posebno s poljskimi pridelki. Na željo se lahko kupi zemljišče v neposredni bližini pod-jako ugodnimi pogoji. Pojasnila daje: Fran Jagodnik, Reka (Fiume), Via Garibaldi 30. 1753

DENARNIM ZAVODOM, ODVETNISKIM PISARNAM in obrtnim podjetjem se toplo priporoča za službo uradnika, dopisnika, administratorja hiš, magisterja ali primerno zaupno mesto, tudi par ur dnevno, v vseh pisarniških opravilih izvežubani bivši poslovodja dveh slov. tiskarn, več slovenščine, italijanščine in nemščine v govoru in pisanju. Plačline zahtevne skromne. Ponudbe: Ivan Meljavec, Via Antonio Stoppani 5, II. 1770

PRISNI SIRUP priporočljiv proti kroničnemu kašlju in bronhialnim afekcijam. Steklenica za odrasle L. 750, za otroke L. 500. Dobiva se samo v lekarni Castellonovich, Trst, Via Giuliani 42. 1481

SMILAJOD (Trpški sok), izborno sredstvo proti arteriosklerozni, revmatizmu in težkemu dihanju, kašlju in katarnu, uspešno čistilno sredstvo, posebno priporočljivo za osebe, stare nad 50 let se prodaja samo v lekarni Castellonovich, Trst, Via Giuliani 42 (paralelna ulica Via dell'Istria). (1524)

PRILETEN gospod želi znanja in svrhu ženitve s priprosto, a pridno gospodnjo od 35-40 let staro. Sam resne ponudbe s sliko, ki se vrne, pod «Vesna» na tržaško upravnistvo «Edinosti». 1769

BABICA diplomirana sprejema noseče. Via Maddonnina 10, II. 1773

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, Via Giulia 29. Telefon 33-19. 1517

Najstarejši slov. denarni zavod